
Fra: L.Gundersen [mailto:l.gundersen@me.com]
Sendt: 18. mars 2014 11:37
Til: Postmottak HOD
Emne: Høring – reservasjonsordning for fastleger

Høringsrunde angående reservasjonsordning for fastleger

Viser til høringsbrev 21.01.2014 om reservasjonsordning for fastleger. I høringsbrevet åpnes det for at også de som ikke står oppført på høringslisten kan gi høringsuttalelse, og jeg ber departementet å registrere dette brevet som en egen høringsuttalelse.

Det er ikke mulig for myndighetene å innføre en reservasjonsordning for fastleger samtidig som det fremmes en garanti om at dette ikke medfører negative opplevelser for kvinner som ønsker abort. Med dette lovforslaget vil det alltid være en sjanse for at kvinner kan bli avvist på legekontoret, fordi pasienten av ulike årsaker (alder, norskferdigheter o.l) ikke er klar over at fastlegen reserverer seg, fordi hun får en reserverende legevikar eller fordi det rett og slett er fullt på listene til andre ikke-reserverende fastleger.

Ikke minst bør man være bekymret for den delen av lovforslaget som åpner for å la en lege nekte å opplyse en kvinne om hvor langt hun er på vei. Dette medfører i min forståelse at loven gir en lege rett til ansvarsfraskrivelse noe som potensielt kan være en trussel for kvinnens helse, og må være i konflikt med legens lisens.

Dette åpner for etiske problemstillinger langt ut over forsøket på å gi enkeltleger muligheter til å handle i tråd med en religiøs overbevisning. Det vil ikke være mulig å tenke seg at en kvinne ikke vil kunne settes for negative opplevelser med å nekte henne denne opplysningen. I tilfeller hvor legen ikke vil oppgi hvor langt vedkommende er på vei, kan legen risikere at kvinner som fortier overgrep kan oppleve dette som dypt traumatisk. I tilfeller hvor kvinnen har hatt flere partnere kan dette også ha skadelig effekt.

Fastlegen skal være en allmenmedisinsk primærkontakt, og forventes å kunne håndtere den generelle helsen til den allmenne befolkning. Graviditet, uønsket eller ønsket, er en del av dette, og reservasjonsretten vil undergrave begrepet allmenlege. Kvinnens rett til den helsehjelp ved graviditet og en eventuell abort er lovfestet, og en endring i lovverket med såkalt "etiske forutsetninger" åpner for flere mulige omdefineringer av allmenlegebegrepet. Det er grunn til å frykte at helse spørsmål som hiv/aids, kunstig befruktning, kjønnskifte med mer kan påvirkes i fremtiden med regjeringens innføring av reservasjonsretten som presendens. Dette rammer først og fremst ulike minoriteter, og vil være i strid med Menneskerettighetskonvensjonen.

De fleste leger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise til abort har trolig valgt andre legeyrker for å unngå å gjøre lovbrudd. Ved å åpne for at fastleger nå kan få mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort frykter jeg at flere leger med reservasjonsønske vil søke seg til nettopp fastlegeyrket.

Andre yrkesgrupper, som helsesøstre, farmasøyter eller politi kan ikke reservere seg mot å gjennomføre lovvedtak de er uenige i, uten sanksjoner.

Det er et grunnleggende demokratisk prinsipp at hensynet til pasienten og hennes rettigheter, må settes foran en fastleges eventuelle ønske om å reservere seg mot å utføre en lovpålagt oppgave. Heller enn å gi fastlegene mulighet til å nekte henvisning til abort, ber jeg Helse- og omsorgsdepartementet følge opp overfor de fastlegene som ikke vil gjøre jobben sin i henhold til norsk lov. Jeg mener myndighetene plikter å sikre at alle kvinner får rett til lik helsehjelp hos sin fastlege.

Med vennlig hilsen
Lise Gundersen